

blive mere oplagt og dygtig til sin Gjerning. Det Indtægtstab, som der tales om, vil under ingen Omstændigheder komme tilstede for Arbeiderne; thi hvis der vil blive mindre Arbejde udført, hvad jeg paaftaar ikke vil blive Tilfældet, skal jo dog det samme Arbejde udføres, og det vil altsaa blive fordelt paa de samme eller paa andre Arbeidere, og der vil altsaa tilflyde Arbeidsklassen den samme Betaling som før. Jeg tror derfor, at der ikke er Grund til at nære den stærke Omsorg for Arbeiderne, at man skulde frygte for, at de paa denne Maade ikke skulde faae nok at fortjene; det vilde være en Omsorg, som førte til, at man af bare Omhu for Arbeiderne sagde: Nei, det gaar ikke, vi kunne ikke tage Sagen paa denne Maade, vi maa helt lade den ligge. Et saadant Resultat vil ikke være godt for Arbeiderne. Jeg anbefaler altsaa Lovforslaget paa det Bedste, naturligvis med nogle Endringer.

Justitsministeren (Mellemann): Jeg kan i Grunden i mange Ting være enig med, hvad den sidste ærede Taler yttrede, og navnlig ogsaa deri, at Lovforslaget jo egentlig er en Sammenblanding af to temmelig forskellige Ting, nemlig Helligdagsloven, som tilsigter at sikre den Fred paa Helligdagen, som man formener at maatte kræve efter Helligdagens Diemed, og saa en Arbejdslov, sigtende til at tilveiebringe en Arbejdsfrihed for de arbejdende Klasser om Søndagen. Jeg tror derfor ogsaa, saaledes som den sidste ærede Taler yttrede, at det egentlig vilde have været klarere og hensigtsmæssigere, om Forslagsstillerne havde ladet Helligdagslovgivningen staa, som den staaar, og indskrænket sig til at forelægge et Forslag, der var et Tillæg til denne eller gav sig et hvilket som helst andet Navn, men som i hvert Fald betegne sig som det, det skal være, en Arbejdsfritagelses- eller Arbejdsfrihedslov og ikke egentlig en Helligdagslov. Den Omstændighed, at dette Moment er kommet med her, har ført til, saaledes som ogsaa den sidste ærede Taler bemærkede, at der egentlig er en helt forskjellig Tendents hvilende over Forhandlingen i Dag fra den, der hvilede over Forhandlingerne angaaende Helligdagsloven i 1876; thi den Gang, i 1876, da Helligdagsloven var til Forhandling, var egentlig Bestræbelsen den, at man vilde have, at Hel-

ligdagsbestemmelserne saa vidt mulig ikke skulde genere Folk i Retning af Arbejdslysler og deslige, og derfor var Bestræbelsen fornemmelig rettet paa at laa af paa Helligdagsbestemmelserne, men ikke omvendt. Det var den Gang Tendentsen baade i Folkethinget og Landstthinget, som den ærede sidste Taler sagde. Men nu er der jo kommet det andet Hensyn frem, som gjør, at man saa at sige er kommet til det helt Modsatte, nemlig til saa vidt mulig at udstrække Helligdagshvilen for derved at ramme det Andet, som man tilsigter: Arbejdsfriheden. Da Lovforslaget imidlertid tillige skal være en Helligdagslov, vil jeg dog allerede her i Forbigaaende bemærke, at det forekommer mig ikke rigtig at forandre Tiden Kl. 9 til Kl. 10; thi saa længe vi skulle have en Helligdagslovgivning, maa der jo dog stilles den Fordring til den, at den skal staffe Helligdagsfred i den Tid, Kirketjenesten finder Sted. Det forekommer mig, at dette er en Fordring, som under alle Omstændigheder maa stilles til en Helligdagslov; om man saa vil strække denne Fordring om Fred ud til, at den skal være efter at Kirketjenesten er forbi, bliver et andet Spørgsmaal. Men saa længe Loven i det Hele taget vil give sig Udseende af at være en Helligdagslov, forekommer det mig, at den allerførste Fordring maa være den, at den skal tilveiebringe Helligdagsfred i selve Kirketiden. — Hvad nu disse Bestemmelser angaar, som sigte til at tilveiebringe en større Frihed for Arbejderne om Helligdagene, vil jeg for mit Bedkommende udtale, at jeg i og for sig har Sympathi derfor og ingenlunde stiller mig uvillig til Sagen, tværtimod vil jeg gjerne være med til at gaa saa vidt, som der fornøftigvis kan gaas i denne Retning, og derfor er der ogsaa flere Bestemmelser i Lovforslaget, som jeg ikke har nogen Betænkelighed ved at acceptere. Jeg skal her nævne § 2, som omhandler et Spørgsmaal, nemlig Bontiferens Lukning, der, saavidt jeg skjønner, allerede er saa tilstrækkelig drøftet mellem de Bedkommende, som nærmest ere interesserede deri, at der i og for sig ikke kunde være Noget i Veien for allerede nu at gaa til Fasttættelsen af en Lovbestemmelse som den, der indeholdes i denne Paragraf. Jeg havde ogsaa tænkt paa i forrige Samling at fremkomme med Lovforslag; derom. Jeg tror, at § 2, i alt Fald med nogle smaa Endringer, vistnok